

Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 1959, sp. zn. 1 Ec 41/59

Číslo: 34/1959

Právní věta:

Některé sporné otázky ohledně výkladu zákona č. 71/1958 Sb., o závazcích k náhradě škody způsobené zaměstnancem porušením povinností z pracovního poměru.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 15.04.1959

Spisová značka: 1 Ec 41/59

Číslo rozhodnutí: 34

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Náhrada škody - způsobené zaměstnancem, Smlouva pracovní - náhrada škody

Předpisy:

Druh: Stanoviska

Sbírkový text rozhodnutí:

Náhrada škody, kterou způsobil zaměstnanec svému zaměstnavateli porušením povinností z pracovního poměru, řídila se zásadně ustanoveními občanského zákoníka. Poněvadž však tu jde o právní poměr pracovního práva a zvláštnost tohoto poměru účastníků spjatých pracovní smlouvou, nesla sebou, že ustanovení občanského zákoníka se tu vždy plně nehodila (ustanovení o restituci naturální nebo plném peněžitém ekvivalentu náhrady škody včetně toho, co poškozenému ušlo, ustanovení o solidárním závazku škůdců a o tzv. subrogačním regresu apod.), byly tyto právní poměry upraveny nově speciálním předpisem pracovního práva, zákonem č. 71/1958 Sb.

Zákon č. 71/1958 Sb., který plní důležitý politický úkol, tj. přispívat k výchově pracujících, ke správnému poměru k socialistickému vlastnictví, jakož i k vytváření podmínek, které umožňují předcházet škodám na majetku, působí teprve krátkou dobu. Proto také pochybnosti, které při jeho výkladu u soudů vznikly, týkají se z velké části otázek procesního rázu.

I.

Význam projednání náhrady škody se závodním výborem odborového svazu a zaměstnancem podle § 12

Projednání náhrady škody se závodním výborem odborového svazu a zaměstnancem podle § 12 je obligatorní. Svědčí o tom nejen slovní znění citovaného ustanovení, ale plyne to zejména i z účelu zákona vyjádřeného v důvodové zprávě, jímž je předcházet zbytečným soudním sporům a přenést

řešení sporů o náhradu škody způsobené zaměstnancem porušením povinností z pracovního poměru na závody samotné a zajistit přitom účast orgánu odborové organizace i samotného zaměstnance (srov. i §§ 13, 14 o mimosoudní likvidaci náhrady škody).

Tím je dán dostatečný důvod pro to, aby se ustanovení § 12 vykládalo tak, že k soudnímu projednávání věci má dojít jen tehdy, když věc nemohla být na půdě podniku vyřízena. Tomu ovšem odpovídá pak stanovisko, že meritorní jednání před soudem nelze připustit, dokud se věc s odborovými orgány neprojedná. Projednání určení výše škody s odborovým orgánem a zaměstnancem je proto procesním předpokladem pro zahájení soudního sporu.

Vliv nezachování postupu předepsaného v § 12 na soudní řízení se pak projeví tak, že soud odmítne žalobu podle § 57 odst. 1 písm. b) o. s. ř. Projednání náhrady je nutno pokládat za „jiné řízení“ podle § 57 odst. 1 písm. b) o. s. ř.

Dnešní náš společenský vývoj v období budování socialismu se vyznačuje – zejména přihlédne-li se perspektivně k výsledkům XI. sjezdu KSČ a tím více XXI. sjezdu KSSS – tím, že určité činnosti, které spadaly dříve do působnosti orgánů, které jsou článkem vlastního státního aparátu, se svěřují společenským organizacím („nestátním“, tj. složkám státního mechanismu v širším smyslu). I v našem zákonodárství pronikají tendence na přenášení některých úkolů státních orgánů na společenské organizace, i když s přihlédnutím k podmínkám na určitém úseku se tyto tendence projevují různým způsobem a přenášení funkcí orgánů státních na orgány společenské má různý obsah i zaměření. Nejvýrazněji se projevují tyto tendence v oboru sociálního zákonodárství a v oboru pracovního zákonodárství vůbec. (Srov. např. zákon č. 54/1956 Sb., vyhlášku č. 96/1954 Ú. l., zákon č. 55/1956 Sb., zákon č. 41/1958 Sb., zákon č. 67/1951 Sb., zákon č. 58/1956 Sb.; srov. i zákon č. 24/1957 Sb.). I projednání náhrady škody se závodním výborem odborového svazu a zaměstnancem podle § 12 zák. č. 71/1958 Sb. nutno považovat za takový případ.

Paragraf 57 odst. 1 písm. b) zná tři případy: pravomoc zvláštního soudu, pravomoc orgánu státní správy, případy, kdy mělo soudnímu řízení předcházet jiné řízení. Zatímco při prvních dvou eventualitách jde o pravomoc orgánů vlastního státního aparátu (popř. v druhém případě i orgánů pověřených výkonem určitého úseku státní správy), není v třetím případě vůbec vyslovenou podmínkou, že „jiné řízení“ by muselo být před orgány vlastního státního aparátu. Nejen, že to z textu zákona nevyplývá, ale nelze ani přehlížet, že takový výklad by směřoval přímo proti vývojovému procesu v době dobudování socialismu a vytváření předpokladů pro přechod ke komunismu.

Připuštění možnosti materiálního projednání a zamítnutí žaloby pro tentokrát by znamenalo nastoupení cesty zbytečných soudních sporů a protahování věci, čemuž právě chtěla zabránit důvodová zpráva k zákonu č. 71/1958 Sb.

Vychází-li se z toho, že projednání výše náhrady škody podle § 12 je obligatorní a že je procesním předpokladem pro zahájení soudního sporu, nutno zachovat postup předepsaný v § 12 i v případě, že škodu způsobil zaměstnanec, s nímž byl již v době uplatnění nároku pracovní poměr zrušen. Účelem ustanovení § 12 je předejít soudním sporům tím, že věc bude vyřízena mimosoudně. Důvod tohoto způsobu řešení spočívá ve zvláštní povaze poměru, z něhož škoda vznikla. Tím, že v době uplatnění nároku pracovní poměr mezi poškozeným a škůdce už neexistuje, se nic nezměnilo na specifičnosti nároku dané poměrem, za jehož trvání nárok vznikl. Nadto citované ustanovení zajišťuje i kontrolu postupu podniku odborovou organizací při určení výše náhrady škody a tím i ochranu zaměstnance, již by byl zbaven, kdyby se podnik mohl po zániku pracovního poměru domáhat náhrady bez předchozího projednání věci podle § 12.

Výše náhrady škody se projedná podle § 12 se závodním výborem zřízeným u bývalého zaměstnavatele, jemuž byla škoda zaměstnancem způsobena. Tento závodní výbor zná totiž

okolnosti, za kterých ke škodě došlo a může také posoudit odůvodněnost a přiměřenost uplatněných nároků a dát tak nejen oprávněným požadavkům poškozeného plnou podporu, ale vést také zaměstnance přesvědčováním k tomu, aby oprávněné nároky uspokojil mimosoudně. Neexistuje-li závodní výbor zřízený u bývalého zaměstnavatele (např. podnik zanikl likvidací), projednání podle § 12 odpadá.

Jinak požadavek projednání podle § 12 bude třeba považovat ve všech případech za splněný tím, že podnik dá zaměstnanci příležitost, aby se projednání se závodním výborem zúčastnil.

Nebyla-li věc projednána v závodním výboru podle § 12, neschválí soud podle zásad ustanovení §§ 7, 40, 76 o. s. ř. soudní smír ať již jde o smír podle § 40 o. s. ř. nebo o smír podle § 74 o. s. ř.

V této souvislosti se vzhledem k pochybnostem soudů uvádí, že z ustanovení § 10 nelze vyvozovat, že v případech odpovědnosti podle §§ 4 a 5 nemohou účastníci uzavřít soudní smír. Zárukou, že zde nebude dohodnuta částka nepřiměřeně nízká, je povinnost soudu zkoumat podle § 76 o. s. ř., zda smír neodporuje obecnému zájmu i z tohoto hlediska.

II.

Řízení ve věcech zahájených podáním žaloby u soudu před účinností zákona č. 71/1958 Sb.

Ustanovení § 12 o projednání náhrady škody se závodním výborem odborového svazu a zaměstnancem je ustanovením procesním, Nejde však o ustanovení všeobecné povahy, které by se vztahovalo na všechny případy náhrady škody způsobené zaměstnancem porušením povinností z pracovního poměru, tj. na případy náhrady škody nastalé jak za účinnosti zákona č. 71/1958 Sb., tak i před jeho účinností, tedy za platnosti starých předpisů, ale jde o speciální procesní ustanovení, které má omezenou platnost pro nároky vyvozované ze zákona č. 71/1958 Sb.

Opačné stanovisko, podle něhož by ustanovení § 12 bylo třeba užít i tehdy, jde-li o náhradu škody, která byla uplatněna již podáním žaloby u soudu před účinností zákona č. 71/1958 Sb., by bylo v rozporu se zásadou hospodárnosti řízení, a vedlo by v praxi k nesrovnalostem. Tak zejména u věcí zahájených a projednávaných odvolacím soudem by muselo být dosavadní řízení zrušeno a žaloba odmítnuta podle § 57 odst. 1 písm. b) čímž by docházelo ke zbytečným procesním tvrdostem a někdy i kde zmaru celého snad již provedeného řízení (event. důkazy znalce). Tím by bylo zmařeno i splnění požadavku vyjádřeného i v důvodové zprávě k § 12 cit. zák., že totiž otázky náhrady škody musí být řešeny rychle a bez zbytečných průtahů a že jen rychlé a správné řešení dává zaměstnanci jistotu v jeho hmotných zájmech.

Ve věcech zahájených podáním žaloby již před účinností zákona č. 71/1958 Sb., tj. před 10. listopadem 1958, nelze proto trvat na požadavku, aby věc byla dříve projednána ve smyslu § 12 v podniku za účasti příslušného orgánu odborového svazu a zaměstnance. V těchto případech účel zákona, omezit spory o náhrady škody a zkrátit jejich projednání, již ani nelze dobře aplikovat. (Srov. i rozhodnutí č. 22/1959 Sbírky rozhodnutí čs. soudů, které předpokládá, že řízení podle § 12 není ve shora uvedených případech třeba provádět.)

III.

Postup soud v případě, že žalobní žádost neodpovídá zákonné úpravě

Podle § 6 odst. 2 není soud při rozhodování o výši podílů jednotlivých zaměstnanců na náhradě vázán návrhy účastníků. Toto ustanovení má důvod v úvaze, že podíly na náhradě škody se určují podle míry zavinění každého zaměstnance a žalobce nebude zpravidla schopen určit předem sám míru zavinění jednotlivého zaměstnance. V těchto případech rozhodne proto soud – a to odchylkou od zásady jinak podle občanského soudního řádu platné, byť i výslovně nevyjádřené, že soud je vázán

návrhy stran – bez zřetele na návrhy účastníků. Takovýto postup není v rozporu ani s ustanovením § 405 o. s. ř. Podle tohoto ustanovení musí sice žalobce učinit přesný návrh, to vše neznámá, že zaměstnavatel v roli žalobce by musel u každého zaměstnance uvést, kolik na něm žádá z titulu náhrady škody, nýbrž by stačilo, kdyby žaloval všechny zaměstnance jako samostatné spolčníky v rozepři na celou sumu náhrady škody (nikoli solidárně, ale podle dělené odpovědnosti ve smyslu § 6) a soud by potom v rozsudku určil podíly.

Bude-li se podnik domáhat vyslovení solidárního závazku několika žalovaných, ačkoli podle § 6 odst. 2 a § 19 jsou odpovědni jen podíly podle míry zavinění, nezamítne soud žalobu, i když podnik setrvá přes poučení a návod, který mu soud musí dát podle § 7 o. s. ř., na požadavku solidárního odsouzení, nýbrž vyhoví žalobnímu návrhu do výše podílu jednotlivých žalovaných zaměstnanců na náhradě určené podle § 6 odst. 2 a v dalším (tj. ohledně částky, která přesahuje podíly na žalované podle § 6 odst. 2 připadající) žalobu zamítne. Ve vztahu mezi žalobcem a žalovanými jde tu totiž o méně než bylo žádáno a nikoli o nárok jiného obsahu. Tento postup odpovídá také zásadě ochrany socialistické právnické osoby vyjádřené v § 21 obč. zák.

IV.

Vliv zahájení řízení podle § 12 na promlčení

Podle § 12 vedení podniku výši náhrady škody po jejím projednání se závodním výborem odborového svazu a zaměstnancem oznámí zaměstnanci, a to nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy zjistilo škodu a osobu, která škodu způsobila. Tato jednoměsíční lhůta je sice podle důvodové zprávy lhůtou pořádkovou, avšak její účinky se projevují v běhu promlčecí doby, a to tím způsobem, že promlčecí lhůta k uplatnění nároku na náhradu škody určilo (§ 12), nejpozději však uplynutím jednoho měsíce od okamžiku, kdy vedení podniku zjistilo škodu a osobu, která za ni odpovídá.

Počátek běhu jednoměsíční lhůty podle § 12 navazuje totiž těsně na okamžik, kdy vedení podniku by jinak mohlo (kdyby totiž nebylo právě ustanovení § 12) domáhat se svého nároku u soudu. Takovémuto postupu ovšem brání ustanovení § 12 (§ 57 odst. 1 písm. b) o. s. ř.) a proto podnik může své právo u soudu uplatnit žalobu po prvé (§ 89 obč. zák.) teprve tehdy, až výši náhrady škody určil (§ 12 cit. zák.). S ohledem na to, že v okamžiku, kdy začíná jednoměsíční lhůta běžet, má vedení podniku všechny předpoklady pro určení výše náhrady škody (zná totiž jak výši škody, tak i škůdce) a nebrání mu tedy nic v tomto postupu, projevuje se význam této lhůty právě v tom, že promlčení počíná běžet nejpozději jejím uplynutím.

V.

Uplatnění nároku na novou úpravu srážek podle § 15

Zákon č. 71/1958 Sb. nestanoví v případě uplatnění nároku na novou úpravu srážek podle § 15 podobný postup jako v § 12 pro určení výše náhrady škody. Nová úprava srážek ze mzdy odůvodňovaná podstatnou změnou poměrů, které byly rozhodující pro stanovení její výše, je však nepochybně důležitou věcí, která má být podle § 23 č. 1 dekr. č. 104/1945 Sb. a § 32 zák. č. 68/1958 Sb. projednána se závodním výborem zaměstnavatele. Nebyla-li proto otázka nové úpravy srážek podle § 15 projednána předem s odborovou organizací, je tato nová úprava v odporu se zákonem (§ 23 č. 1 dekr. č. 104/1945 Sb. a § 32 zák. 68/1958 Sb.) a je proto neplatná podle § 36 obč. zák.

Soudní uplatnění nároku na novou úpravu srážek podle § 15 se bude dít žalobou podle hlavy XI. druhé části občanského soudního řádu (§ 404 odst. 1 o. s. ř.), neboť věc nepatří do žádné z předchozích hlav druhé části a podle ustanovení první části ji projednat nelze, poněvadž nejde ani o případ § 404 odst. 2 o. s. ř.

Žaloba podniku bude znít na povinnost žalovaného zaměstnance trpět provádění vyšších srážek,

žaloba zaměstnance pak na povinnost žalovaného podniku zdržet se provádění srážek nad míru žalobcem požadovanou. Jde tedy v obou případech o žalobu na plnění. Rozsah požadovaného zvýšení, resp. snížení srážek musí být v žalobní žádosti přesně určen (§ 405 o. s. ř.), soud ovšem může uznat na menší zvýšení, resp. snížení, než bylo navrženo, a v rozdílu pak žalobu zamítnout.

VI.

Určení podílů odpovědnosti ostatních zaměstnanců při společné hmotné odpovědnosti (§ 9 odst. 1, § 4 odst. 2) v případě, že některý ze zaměstnanců prokázal, že škodu nezavinil

Tato otázka byla řešena v rozhodnutí krajského soudu v Praze ze dne 28. ledna 1959, 21 Co 890/58, které bude uveřejněno ve Sbírce rozhodnutí čs. soudů pod č. 48/1959. V citovaném rozhodnutí se zastává toto stanovisko, s nímž souhlasí i občanskoprávní kolegium Nejvyššího soudu:

Dělení odpovědnosti podle § 9 předpokládá, že osoby, mezi něž se odpovědnost má dělit, skutečně za schodek odpovídají. To plyne především z toho, že druhá věta prvního odstavce cit. paragrafu, určující podíl náhrady jednotlivých zaměstnanců, navazuje na předchozí větu, stanovící odpovědnost všech osob, které převzaly společný závazek za vzniklý schodek, s výjimkou těch, které prokáží, že schodek vznikl bez jejich zavinění. Tyto osoby se pak přirozeně neberou v počet ani při výpočtu podílu odpovědnosti. Tento výklad se podává nepochybně i z účelu tohoto ustanovení, jímž je spravedlivější rozdělení náhrady škody mezi škůdce a nikoli zkrácení rozsahu práva poškozeného podniku na úhradu vzniklého schodku.

Jestliže tedy některý ze zaměstnanců, kteří převzali závazek společně, za vzniklý schodek neodpovídá, dělí se celá škoda podle zásady § 9 mezi zbývající zaměstnance a zbude-li toliko jeden odpovědný, zůstává zavázán za celou škodu sám, pokud tu ovšem není spoluviny podniku.

Jestliže škodu způsobil jen jeden ze zaměstnanců společně zavázaný, odpovídá za ni sám, neboť tím je prokázáno ohledně ostatních, že schodek vznikl bez jejich zavinění.

VII.

K otázce písemné formy smlouvy o hmotné odpovědnosti

Po zkušenostech získaných v praxi s ustanovením § 2 odst. 1 vyhl. č. 201/1953 Ú. l. a čl. 136 a vyhl. č. 225/1953 Ú. l., ve znění vyhlášky č. 177/1955 Ú. l. a vyhl. č. 84/1956 Ú. l., kde se stanoví, že o převzetí hmotné odpovědnosti musí být uzavřena písemná smlouva, byla i v novém zákoně o závazcích k náhradě škody způsobené zaměstnancem porušením povinností z pracovního poměru, zák. č. 71/1958 Sb. vyjádřena zásada, že závazek vyúčtovat hodnoty svěřené k vyúčtování, musí být založen písemnou smlouvou. Toto ustanovení je normou kogentní a nejen pořádkovou, kterou bylo ustanovení § 2 odst. 1 vyhl. č. 201/1953 Ú. l., a proto soud se zřetelem na ustanovení § 41 odst. 1 obč. zák. musí ex offio zjišťovat, zda písemná smlouva byla dodržena.

Jestliže byla uzavřena písemná smlouva o převzetí odpovědnosti za hodnoty svěřené k vyúčtování, odpovídá zaměstnanec podle speciálního ustanovení § 4 odst. 1, to znamená, že odpovídá zásadně za vzniklý schodek a že bude zproštěn odpovědnosti zcela nebo zčásti v případě, že dokáže, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jeho zavinění, zejména tím, že vedení podniku nevytvořilo zaměstnanci takové pracovní podmínky, které by mu umožnily správný výkon jeho povinností. Závazek k náhradě škody je tu závazkem, který vzniká ze zaviněného porušení závazku, převzatého písemnou pracovní smlouvou. Tento nárok na náhradu škody je tedy jen modifikací původního nároku ze smlouvy a je tedy sám obligačním nárokem z původního obligačního poměru. Je proto podnik povinen jen tvrdit a dokazovat, že je tu pracovní poměr, z něhož závazek k náhradě škody vzniká, a dále, že podle vykonané inventarizace je tu škoda a v jaké výši. Tyto okolnosti budou stačit k opodstatnění žaloby. Na hmotně odpovědném pracovníku naproti tomu bude, aby tvrdil a dokazoval, že škoda vznikla

zaviněním podniku (zcela nebo zčásti) anebo objektivními příčinami, anebo že škodu nezavinil.

Z těchto úvah plyne podle zákona č. 71/1958 Sb. pro soudní praxi tento závěr:

Podnik dokazuje pracovní poměr a škodu, na žalovaném je, aby dokázal vyvíňující důvody, např. náhodu anebo jednání osoby třetí, za niž neodpovídá, anebo dokonce jednání zaměstnavatele samého tím, že mu nedá objektivní předpoklady pro plnění smluvních závazků. Jestliže zaměstnanec dokazuje, že škoda vznikla náhodou má ovšem podnik možnost dokázat mu, že k této náhodě dal podnět (§ 341 obč. zák.).

Pokud jde o úmyslně způsobenou škodu, v kterémžto případě platí i podle zákona č. 71/1958 Sb. občanský zákoník (§ 16 odst. 1), je i po vydání zákona č. 71/1958 Sb. právní situace táž jako před jeho vydáním, to znamená, dovozuje-li podnik škodu z úmyslu zaměstnance, musí mu přirozeně vždy sám tento úmysl dokázat.

Jestliže nebyla uzavřena písemná smlouva o převzetí odpovědnosti za hodnoty svěřené k vyúčtování, nejde o platnou smlouvu o převzetí odpovědnosti za hodnoty svěřené k vyúčtování, není možno použít speciálního ustanovení § 4 zák. č. 71/1958 Sb. o odpovědnosti za hodnoty svěřené k vyúčtování a platí obecné ustanovení § 2 odst. 2 o odpovědnosti zaměstnance proti podniku, to znamená, že za manko způsobené z nedbalosti odpovídá podle tohoto ustanovení (rozsah náhrady škody je upraven v § 8) a za manko způsobené úmyslně odpovídá podle občanského zákoníka (§ 16 odst. 1 cit. zák.). Zaměstnavatel dokazuje ovšem zavinění zaměstnance, který manko způsobil, na rozdíl od případů, kdy byla uzavřena písemná smlouva o převzetí odpovědnosti za hodnoty svěřené k vyúčtování, kdy se při vzniku manka vychází ze zavinění toho, kdo závazek porušil.

Z vývodů shora sub I.-VII. Uvedených plynou tyto

závěry:

1. Projednání určení výše náhrady škody s odborovým orgánem a zaměstnancem podle § 12 je procesním předpokladem projednání věci soudem.

Nebude-li zachován postup předepsaný v § 12, soud odmítne žalobu podle § 57 odst. 1 písm. b) o. s. ř.

Postup předepsaný v § 12 nutno zachovat i v případě, že škodu způsobil zaměstnanec, s nímž byl již pracovní poměr zrušen.

Nebyla-li věc projednána se závodním výborem odborového svazu a zaměstnancem podle § 12, neschválí soud podle zásad ustanovení §§ 7, 40 a 76 o. s. ř. soudní smír, ať již jde o smír podle § 40 nebo o smír podle § 74 o. s. ř.

2. Ve věcech zahájených podáním žaloby u soudu již před účinností zákona č. 71/1958 Sb., tj. před 10. listopadem 1958, nelze trvat na požadavku, aby věc byla dříve projednána ve smyslu § 12 v podniku za účasti příslušného orgánu odborového svazu a zaměstnance.

3. Neurčí-li podnik v žalobě podíly na náhradě škody podle míry zavinění každého zaměstnance, rozhodne soud bez zřetele na návrhy účastníků (§ 6 odst. 2).

Domáhá-li se podnik vyslovení solidárního závazku několika žalovaných, ačkoli podle § 6 odst. 2 a § 19 jsou odpovědni jen podíly podle míry zavinění, vyhoví soud žalobnímu návrhu do výše podílu jednotlivých žalovaných zaměstnanců na náhradě určené podle § 6 odst. 2 a v dalším, tj. ohledně částky, která přesahuje podíly na zaměstnance podle § 6 odst. 2 připadající, žalobu zamítne.

4. Účinky jednoměsíční lhůty podle § 12 se projevují v běhu promlčecí doby tím způsobem, že promlčecí lhůta k uplatnění nároku na náhradu škody počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy vedení podniku výši náhrady škody určilo (§ 12 cit. zák.), nejpozději však uplynutím jednoho měsíce od okamžiku, kdy vedení podniku zjistilo škodu a osobu, která za ni odpovídá.

5. Nová úprava srážek ze mzdy odůvodňovaná podstatnou změnou poměrů, které byly rozhodující pro ustanovení její výše, je „důležitou věcí“, která má být podle § 23 č. 1 dekr. č. 104/1945 Sb. a § 32 zák. č. 68/1958 Sb. projednána se závodním výborem zaměstnavatele. Nebyla-li proto otázka nové úpravy srážek podle § 15 projednána předem odborovou organizací, je tato nová úprava v odporu se zákonem.

Soudní uplatnění nároku na novou úpravu srážek podle § 15 se děje žalobou na plnění. Žaloba podniku bude znít na povinnost žalovaného zaměstnance trpět provádění vyšších srážek, žaloba zaměstnance pak na povinnost žalovaného podniku zdržet se provádění srážek nad míru žalobcem požadovanou.

6. Jestliže některý ze zaměstnanců, kteří převzali závazek společně, za vzniklý schodek neodpovídá, dělí se celá škoda podle zásady § 9 mezi zbývajících zaměstnance a zbude-li toliko jeden odpovědný, zůstává zavázán za celou škodu sám, pokud tu není spoluviny podniku.

7. Paragraf 4 odst. 1, podle něhož závazek vyúčtovat hodnoty svěřené k vyúčtování musí být založen písemnou smlouvou, je ustanovením povahy donucující, a proto soud se zřetelem na ustanovení § 41 odst. 1 obč. zák. musí z úřední povinnosti zjišťovat, zda písemná forma smlouvy byla dodržena.

Jestliže nebude uzavřena písemná smlouva o převzetí odpovědnosti za hodnoty svěřené k vyúčtování, nepůjde o platnou smlouvu o převzetí odpovědnosti za hodnoty svěřené k vyúčtování, nebude možno použít speciálního ustanovení § 4 zák. č. 71/1958 Sb. a bude platit obecné ustanovení § 2 odst. 2 cit. zák., to znamená, že za manko způsobené z nedbalosti odpovídá podle tohoto ustanovení (srov. i § 8) a za manko způsobené úmyslně odpovídá podle občanského zákoníka (§ 16 odst. 1). Zaměstnavatel ovšem musí dokazovat zavinění zaměstnance, který manko způsobil.